

geld nog los te wringen. Het vrolijke meisje uit Hannover met haar wipneus, de laatste vlam van Franz, die het zo ernstig met hem nam, wordt losgelaten en is tragisch in haar smartelijke brieven, waarin zij voor zijn welzijn het offer brengt van eigen geluk. Gewerkt, geploeterd moet er worden, geld moet er verdiend worden, geld voor de rente aan Schott, aan Carl en aan de andere broers en zusters. Hoeveel precies is niet bekend, nu in mei 1940 de oude boekhouding verbrand is. Franz nam vermoedelijk 750 Th. mede, bijeengegaard onder meer door de verkoop van het enige effectenbezit der familie: een $3\frac{1}{2}$ % obligatie van het Koninkrijk Hannover ad 200 Th. Er is enige reden aan te nemen, dat Carl voorts 1.400 Th. in de zaak heeft gestoken. Veel minder zeker niet, want in 1850 mag hij een wissel van f 1.600,— trekken. Nu, er werd geld verdiend. De gehele Duitse familie verheugde er zich in. En toch kwamen uit Rotterdam maar klachten.

Daarvoor waren, om met het minste te beginnen, zakelijke redenen. De Nederlandsche auteurswet van 25 januari 1817, S. 5, beschermde alleen werken van het eigen land. De „schoone Compositiën”, waarvan de heren Schott zich „het regtmatige eigendom” hadden verworven door „jaarlijks duizende guldens” te betalen om „deze ook in het Koninkrijk der Nederlanden uitsluitend te mogen debiteeren” werden lustig nagedrukt. Vooral de firma Lahou uit Brussel maakte het daarmede bont. Haar vertegenwoordiger Van Reyn Snoeck stelde de prijzen voor de vorm hoog, doch verleende de kopers zogenaamd $66\frac{1}{2}$ % rabat, waardoor zijn echte prijzen ver beneden de officiële noteringen van Schott kwamen. Op 18 november 1843 adverteert Schott in de Rotterdamsche Courant om deze boze praktijken aan de kaak te stellen en „alle regtstreeks van de componisten gekochte en door deze zelf gecorrigeerde en op best papier net gedrukte muziekwerken” te stellen tegenover „Belgische incorrecte nadrukken”. Lahou antwoordt op 23 november 1843 eveneens per advertentie: hij wijst op de wangunst van Schott en stoft op de onderkruipersprijzen voor zijn „integendeel eer correct en op bijzonder fraai papier gedrukte muziekstukken”, waarvan de uitgevers – o raffinement – niet te Brussel, doch in Parijs zijn gevestigd. Hij biedt aan stukken met fouten terug te nemen. Louis repliceert op 25 november met een bij wijze van uitzondering door hem voluit getekende advertentie. Hij gaat nu zelfs beneden de prijzen van